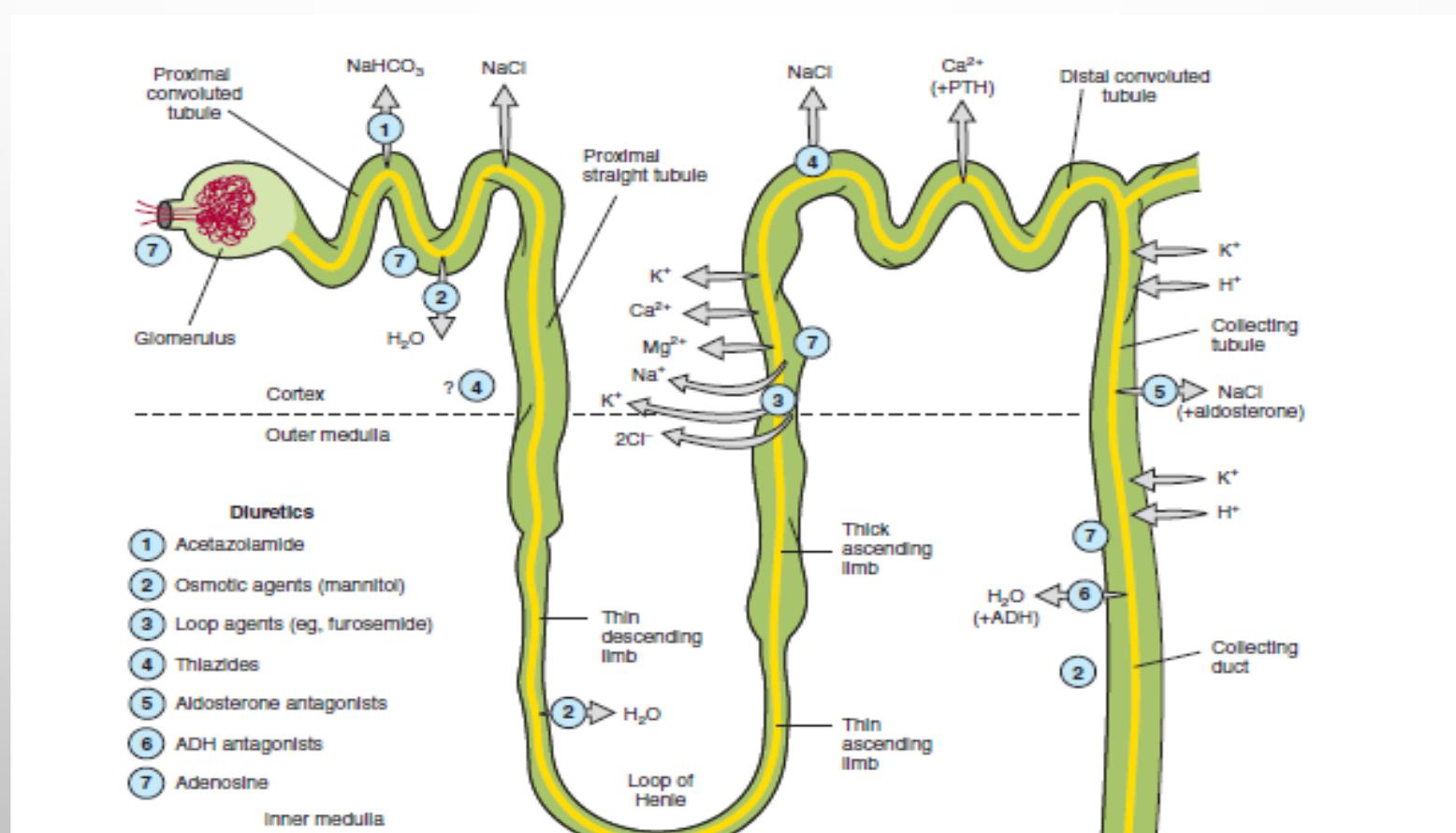

DIURETICE

FIGURE 15–1 Tubule transport systems and sites of action of diuretics. ADH, antidiuretic hormone; PTH, parathyroid hormone.

TABLE 15–1 Major segments of the nephron and their functions.

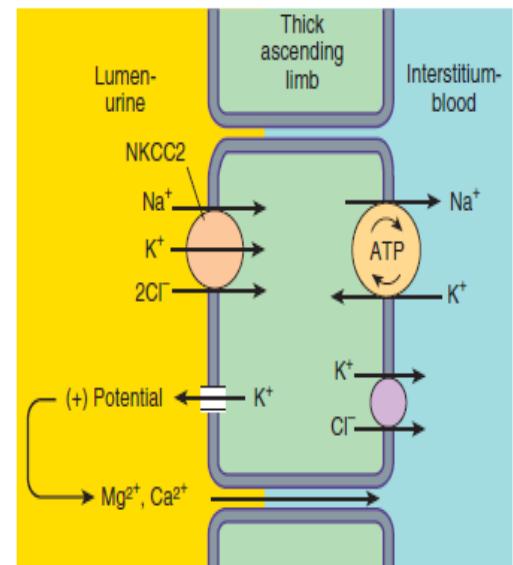
DIURETICE

- **STIMULAREA DIUREZEI ($\uparrow$ CRESTEREA EXCRETIEI DE NA SI H₂O)**
- **FOLOSITE CA ANTIHIPERTENSIVE, REDUCEREA EDEMELOR, ETC.**

DIURETICE

I. DIURETICE DE ANSA

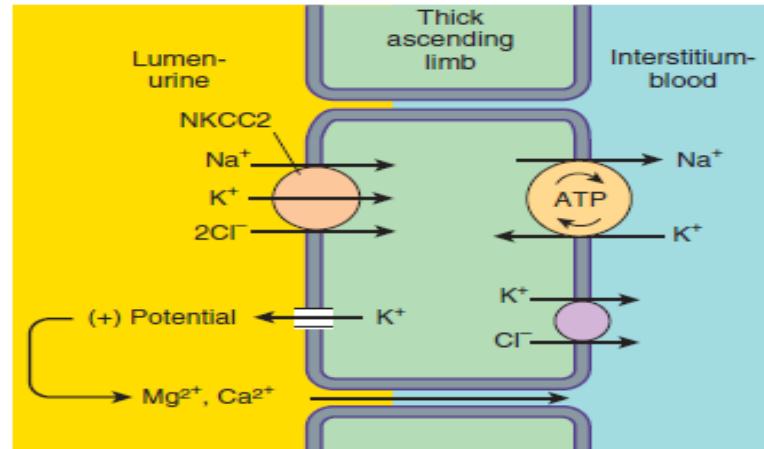
- cele mai potente
- act. la nivelul portiunii ascenderi a ansei Henle

FIGURE 15-3 Ion transport pathways across the luminal and basolateral membranes of the thick ascending limb cell. The lumen positive electrical potential created by K^+ back diffusion drives divalent (and monovalent) cation reabsorption via the paracellular pathway. NKCC2 is the primary transporter in the luminal membrane.

DIURETICE DE ANSA

- diureticile de ansa **blocheaza** co-transportorul
- 25% din Na filtrat glomerular ramane neabsorbit, impreuna cu un echivalent de apa => cantitati importante de K, Mg si Ca raman neabs. → dezechilibre electrolitice!

FIGURE 15–3 Ion transport pathways across the luminal and basolateral membranes of the thick ascending limb cell. The lumen positive electrical potential created by K⁺ back diffusion drives divalent (and monovalent) cation reabsorption via the paracellular pathway. NKCC2 is the primary transporter in the luminal membrane.

DIURETICE DE ANSA

Indicatii:

- **Edemul pulmonar acut**
- **Insuficienta renala acuta**
- **Criza hipertensiva**
- Hipercalcemie
- Hiperkaliemie
- Edeme
- Tratmentul cronic al HTA

DIURETICE DE ANSA

Interactiuni: AINS, in special indometacin, ↓ efectul, probabil prin ↓ filtratului glomerular

!!! singurele diuretice al caror efect este direct proportional cu doza!

Fc: absorbtie digestive buna, metabolizare hepatica, eliminare renala, sub forma de metaboliti inactivi

Efecte adverse:

→↓Na, K, Mg

→↓K→aritmii

→ototoxicitate, de obicei reversibila

DIURETICE DE ANSA

EFFECTE ADVERSE:

- alcaloza sistemică
- hiperuricemie
- rr alergice
- deshidratare, hipovolemie, hTA ortostatica
- cresc calciuria

Precautii: ciroza hepatica avansata, insuficienta cardiaca avansata, insuficienta renala stadiile 3, 4

DIURETICE DE ANSA

Reprezentanti:

→**Furosemid:** cpr 40mg; fiole 20mg

-efect in 3-15 minute dupa inj iv, max in 15-30 min, durata 2-5 ore

-oral: efect in 20-60 minute, max 2-3 ore, durata 4-6 ore, maximum 240mg/zi

Indicatii: ca diuretic, in toate tipurile de edeme, inclusiv in urgente-edem cerebral, edem pulmonar acut

-insuf. renala acuta cu oligurie

-ca antihipertensiv, inclusive in crize

DIURETICE DE ANSA

Exemplu prescriptie:

Dg: Criza hipertensiva

Rp/Furosemid 0.04g

Fiole V

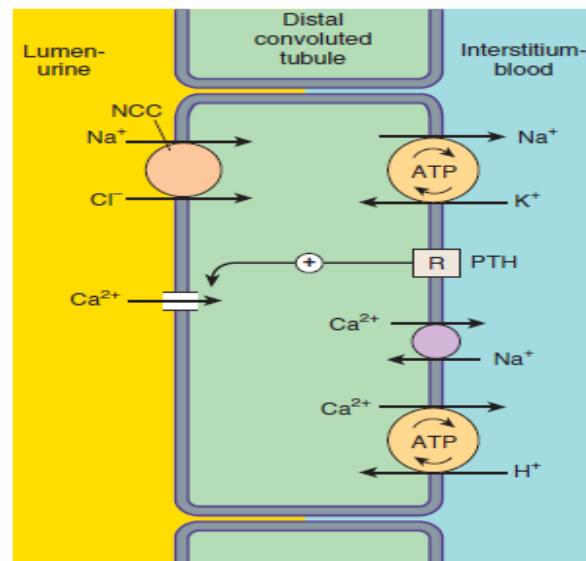
DS inj iv, 1 fiola, repetata la nevoie

II.DIURETICE TIAZIDE

-blocheaza reabsorbția de Na la nivelul TCD, prin blocarea transportorului Na/Cl

-spre deosebire de diureticile de ansa, ↑ reabsorbția de Ca: la nivelul TCP, secundar depletiei volemice, produc reabs. activă de Na și pasivă de Ca, iar la nivelul TCD → schimb Na/Ca

→ ↑ calcemiei este rar semnificativa clinic, dar poate evidenția hipercalcemie secundara altor afecțiuni (hiperparatiroidism, tumori maligne, sarcoidoza)

FIGURE 15-4 Ion transport pathways across the luminal and basolateral membranes of the distal convoluted tubule cell. As in all tubular cells, Na⁺/K⁺ ATPase is present in the basolateral membrane. NCC is the primary sodium and chloride transporter in the luminal membrane. (R, parathyroid hormone [PTH] receptor.)

DIURETICE TIAZIDE

Reprezentanți:

- potenta mare (eficace în doza de 0.25-15mg/zi): **indapamida**, ciclotiazida, politiazida, ciclopentiazida, meticolotiazida
- potenta medie (eficace în doza de 25-50mg/zi): clopamid, clorotiazida (singurul care se poate administra și injectabil!), **hidroclorotiazida**
- potenta redusa (eficace în doze de 50-100mg/zi): clortalidona

DIURETICE-TIAZIDE

HIDROCLOROTIAZIDA

- po abs.rapida si completa;
- legare 85% de prot.plasmatice
- elim. renala, nemetabolizata, prin filtrare glomerulara si secretie tubulara.
- latenta 1-1.5 ore, durata 8-12 ore

DIURETICE-TIAZIDE

HIDROCLOROTIAZIDA

Efecte adverse:

- dezechilibre hidro-electrolitice si acido-bazice ($\downarrow k$, alcaloza hipercloremica),
- dezechilibre metabolice (hiperglicemie, hiperlipemie, hiperuricemie, hipocalciurie, hiperazotemie)
- leucopenie, agranulocitoza, trombocitopenie
- reactii alergice cutanate (eruptii, fotosensibilizare)

DIURETICE-TIAZIDE

HIDROCLOROTIAZIDA

Indicatii:

- toate tipurile de edeme+/alte diuretice
- HTA
- hipercalciurie idiopatica (pentru preventia litiazei), litiaza urinara oxalica (ca tratament adjuvant)

Administrare: 50-100mg/zi initial apoi 25mgx2-3/zi

Exemplu prescriptie:

Dg: HTA gr. II

Rp/ Hidroclorotiazida 0.025g

Cp LX

DS intern 1cprx2/zi

DIURETICE-TIAZIDE

INDAPAMID

-profil similar cu hidroclorotiazida, cu anumite particularitati si avantaje:

Avantaje:

- durata lunga (24-36 h),
- ! act.vasodilatatoare, cu reducerea rezistentei vasculare arteriolare si vasculare totale → potenteaza efectul antihipertensiv si grabeste aparitia aparitiei efectului maxim
- absenta reactiilor adverse asupra metabolismului glucidic si lipidic

DIURETICE-TIAZIDE

INDAPAMID

EA: hTA , hipopotasemie

CI: AVC recente (datorita actiunii vasodilatatoare),
hipopotasemie refractara, sarcina, alaptare; precautie in
guta.

-cpr 1.5mg, 1cpr/zi

Exemplu prescriptie:

DG: HTA gr.II

Rp/ Indapamid 0.0015g

Cpr XXX

DS intern 1cpr/zi dimineata

DIURETICE-TIAZIDE

CLORTALIDONA

- profil similar cu hidroclorotiazida
- durata lunga 24-48h
- latenta instalarii efectului aprox. 2h

Indicatii si doze:

HTA: 50-100mg/zi

Diuretic: initial 50-200mg priza unica, ulterior doze ajustabile

Diabet insipid: initial 200mgx2/zi, intretinere 50mg/zi

DIURETICE-TIAZIDE

CLORTIAZIDA

-flacon inj. 500mg

-cpr 250mg/500mg

*-conc. plasmatica maxima injectabil 30min; po
4h*

*Indicatii: HTA, edeme-insuf. cardiaca, ciroza,
insuf. renala...*

DIURETICE-TIAZIDE

XIPAMIDA

-similar cu hidroclorotiazida, cu anumite particularitati

Mecanism de actiune:

- Inhiba reabsorbitia de Na si Cl la nivelul TCD-similar cu hidroclorotiazida
- Stimuleaza secretia de K la nivelul TCD si tubului colector → hiperK-similar cu hidroclortiazida
- La doze mari intervine si la nivelul TCP, prin inhibarea anhidrazei carbonice, si creste eliminarea urinara de bicarbonat de sodiu, cu alcalinizarea urinei.

DIURETICE-TIAZIDE

XIPAMIDA

Administrare:

- *Ca diuretic, în edeme, 40-80mg/zi, cu posibilitatea reducerii dozei*
- *In HTA 20mg/zi, priza unica*

Reactii adverse:

- *hipopotasemie (modif.EKG, aritmii, greata, vomă),*
- *hipoNa-emie,*
- *hipoMg-emie,*
- *alcaloza hipocloremica,*
- *HTA-in special în asociere cu alte antihipertensive.*

III.DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

-actioneaza la nivelul portiunii finale a TCD si tubului colector

Clasificare:

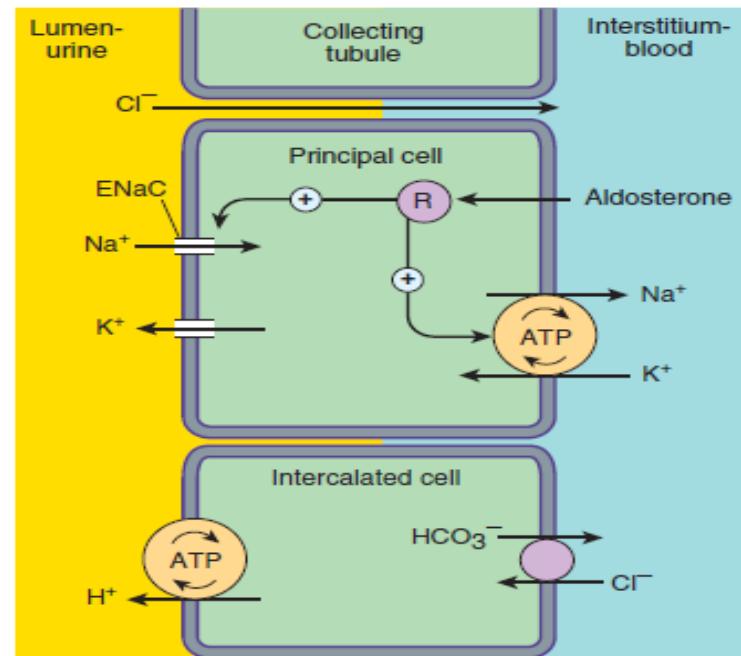
❖ **antagonisti competitivi**

(antialdosteronice)

spironolactona

❖ **pseudoantialdosteronice**

amilorid, triamteren

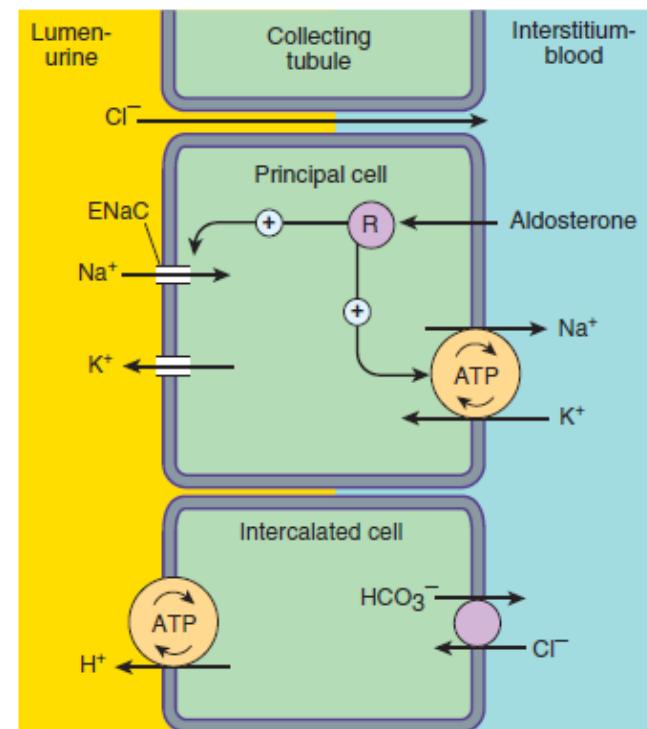

FIGURE 15–5 Ion transport pathways across the luminal and basolateral membranes of collecting tubule and collecting duct cells. Inward diffusion of Na⁺ via the epithelial sodium channel (ENaC) leaves a lumen-negative potential, which drives reabsorption of Cl⁻ and efflux of K⁺. (R, aldosterone receptor.)

III.DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

III.I ANTIALDOSTERONICE

→ diureticele antialdosteronice → blochează fixarea aldosteronului pe receptor → ↓ absorbția de Na și secretia de K, H → se elimină Na, Cl și un echivalent osmotic de apă
-urina devine alcalină (se elimină bicarbonat)

FIGURE 15–5 Ion transport pathways across the luminal and basolateral membranes of collecting tubule and collecting duct cells. Inward diffusion of Na^+ via the epithelial sodium channel (ENaC) leaves a lumen-negative potential, which drives reabsorption of Cl^- and efflux of K^+ . (R, aldosterone receptor.)

DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

I. Antialdosteronice

→ **Spironolactona**

-absorbtie orala buna, metabolizare hepatica, eliminare renala

-T_{1/2} lung, aproximativ 14 ore

Farmacodinamica: latenta>24h, efect maxim 2-3 zile, durata 2-3 zile de la intreruperea tratamentului

EA: ↑K, eruptii cutanate, hiperandrogenism-→ hirsutism la femei, ginecomastie, uneori dурeroasa, la barbate

Exemplu prescriptie:

DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

I. Antialdosteronice

→**Spironolactona**

Indicatii: edeme cu hiperaldosteronism primar sau secundar (ICC, ciroza hepatica), ↓k, insuficienta hepatica HTA

Administrare: ca diuretic 25-50mgx4/zi (in retentie hidrosalina cu hiperaldosteronism), HTA 50-100/zi

Contraindicatii: hiperpotasemie, IR acuta, insuficienta hepatica grava; ! Scade efectul digitalicelor prin hiperpotasemie

DG: Ciroza hepatica decompensata portal si parenchimatos

Rp/ Spironolactona 0.025g

Cpr LX

DS intern 1cpr2/zi

DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

I. Antialdosteronice

→**Eplerenona (Inspra)**

-mai selectiva comparativ cu Spironolactona, in ceea ce priveste activitatea mineralcorticoida, cu risc<<<<< ef. hormonale

-Cpr 25/50mg

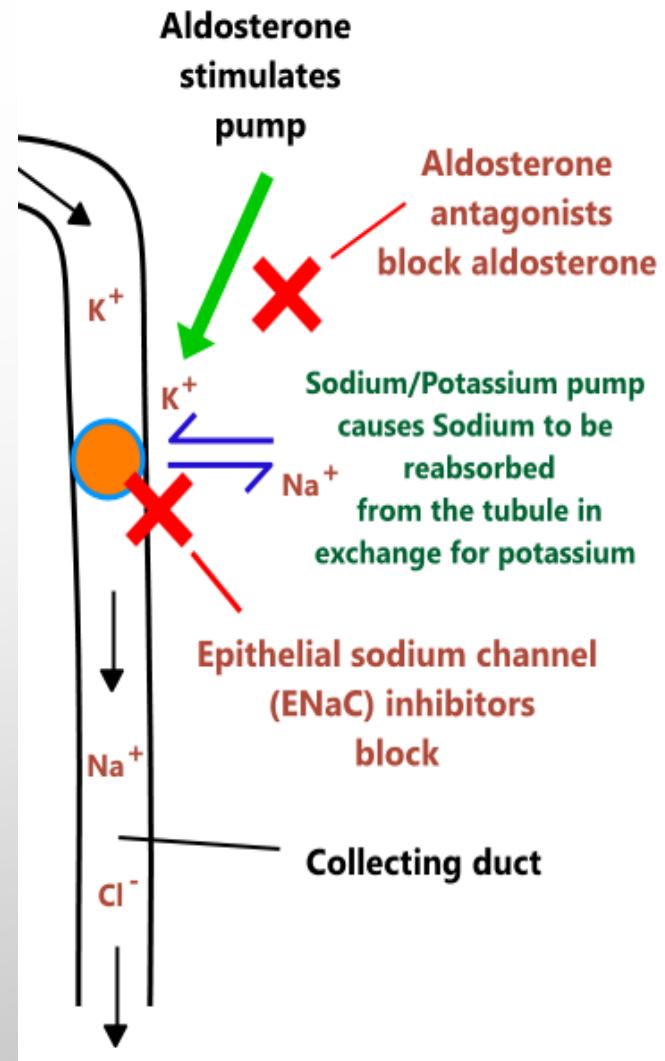
-tp. de 1/2: 3.5-6h, max. 1-2h

DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

III.II.PSEUDOANTIALDOSTERONICE

→ *Triamteren*

- antagonism de efect, avand efect contrar aldosteronului la nivelul TCD
- inhiba schimbul Na/K prin blocarea canalelor de Na la nivelul membranei apicale a portiunii finale a TCD si tubului colector → blocheaza reabsorbția Na, K nu se mai excreta, creste eliminarea de NAHCO₃

DIURETICE-CARE ECONOMISESC POTASIU (ANTIALDOSTERONICE)

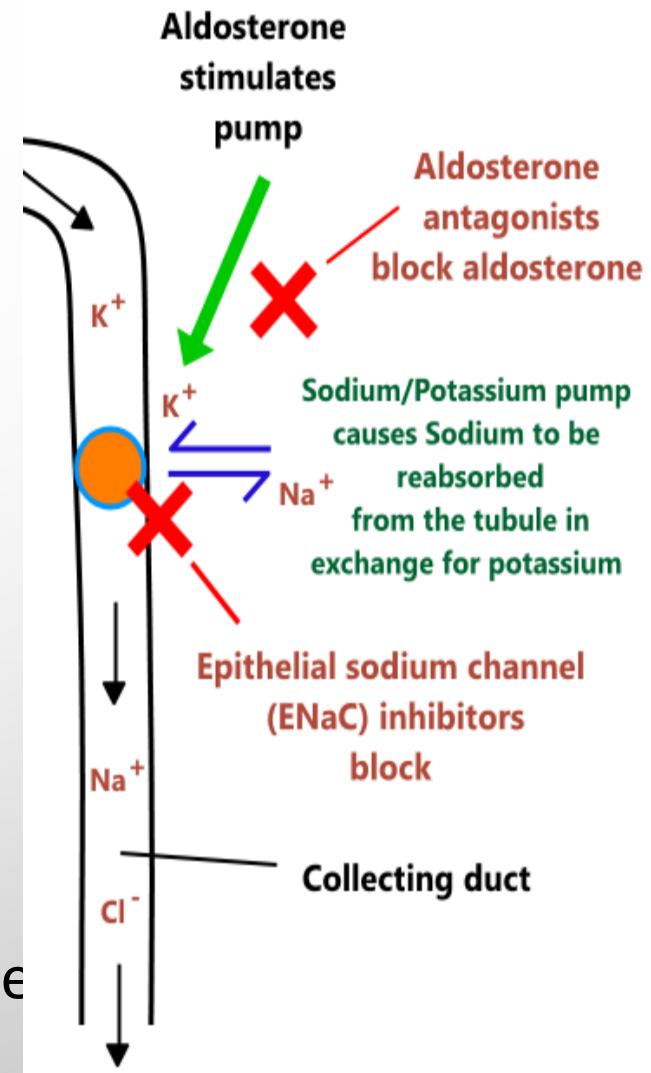
III.II.PSEUDOANTIALDOSTERONICE

→ *Triamteren*

--durata medie de actiune (7-10h),
latenta 2 ore, efect maxim la 2-3 zile de
tratament
-administrare: initial 100mgx3/zi,
maxim 600mg/zi; intretinere 100mgx2/zi

→ *Amilorid*

-similar cu triamteren
-tp. de $\frac{1}{2}$ lung, de aproximativ 21 de ore,
durata de actiune lunga, de aprox.24h, latență
aproximativ 2 h.
-15-20mg/zi

IV.DIURETICE OSMOTICE

- TCP si ramura descendenta a ansei Henle sunt permeabile pentru apa
- orice agent osmotic care este filtrat glomerular, dar nu este absorbabil, determina cresterea presiunii osmotice a urinei tubulare, retentia unui echivalent osmotic de H₂O si eliminarea acesteia-diureza apoasa, cu o concentratie redusa de Na
- prototip: **manitol**
  - adm. po → diaree
  - inj. iv → nu se metabolizeaza → eliminare renala in 30-60 minute

IV.DIURETICE OSMOTICE

INDICATII:

- profilaxia anuriei la pacientii cu soc, arsuri
- ↓ presiunii intraoculare in glaucomul acut congestiv,
↓ presiunii intracraaniene la pacientii cu edem cerebral, -
- edeme
- iv lent sau perfuzabil, 1-1.5g/kgc/zi (flacon 200mg/ml, 100ml-20g)
- efecte adverse: -expansiunea volumului extracelular si hiponatremie de dilutie→agraveaza insuf.cardiaca si poate precipita aparitia unui edem pulmonar acut cardiogen
- cefalee, greata, varsaturi

V. DIURETICE INHIBITOARE ALE ANHIDRAZEI CARBONICE

Anhidraza carbonica =enzima ce exista in toate tesuturile, dar concentrata in hematii, tubi renali, mucoasa gastrica, pancreas, SNC, globi oculari

-catalizeaza formarea acidului carbonic (din CO_2 si H_2O), care disociaza in H^+ si HCO_3^-

Anhidraza carbonica intervine in:

- secretia de H^+ in tubii renali proximali, cu reabsorbtia prin schimb a Na^+ ($NaHCO_3$)
- secretia de H^+ de catre celulele parietale gastrice si formarea de HCl
- secretia alcalina a pancreasului exocrin
- secretia umorii apoase ocular
- sedare

DIURETICE INHIBITOARE ALE ANHIDRAZEI CARBONICE

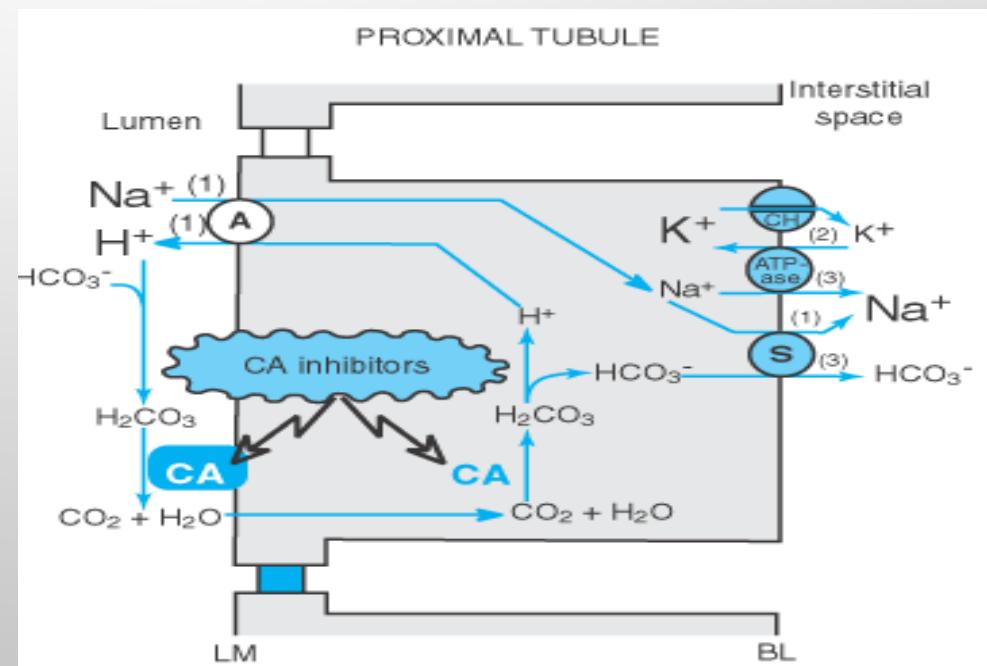
*ACETAZOLAMIDA-ACT.DIURETICA:

-bloc.formarea de H^+ , cu diminuarea secretiei de H si reabsorbtiei de schimb a ionului de Na

=>excretie crescuta de Na ($NaHCO_3$), cu un echivalent osmotic de apa (urina alcalina)

-se elimina HCO_3 , sub forma de $KHCO_3 \rightarrow \downarrow K$

-acidoza hipocloremica

DIURETICE INHIBITOARE ALE ANHIDRAZEI CARBONICE

*ACETAZOLAMIDA

EA:

- numeroase tulburari hidro-electrolitice si acio-bazice
- cristalurie, litiaza renala, hiperglicemie, hiperuricemie
- leucopenie, trombocitopenie
- greata, voma, dureri abdominale somnolenta

DIURETICE INHIBITOARE ALE ANHIDRAZEI CARBONICE

***ACETAZOLAMIDA**

INDICATII:

- diuretic, in edeme
- antisecretor gastric, in ulcer gastric si duodenal
- glaucom, forme rezistente la tratamentul local si preoperator
- epilepsie, adjuvant
- comprimate 250mg, 250-1000mg/zi